

У ЧОМУ СПЕЦИФІКА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ НАВИЧОК, ОРІЄНТОВАНИХ НА СТАЛІЙ РОЗВИТОК

*Методична кухня впровадження парціальної програми
«Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»*

Мотивація: поки ми думаємо – діяти чи ні, люди по всьому світу вже діють

- Таїландські супермаркети відмовилися від пластикових пакетів і почали завертати покупки в бананове листя.
- У Голландії дахи сотень автобусних зупинок засіяли квітами й іншими рослинами - спеціально для бджіл. Ця країна стала першою країною без бродячих собак.
- У Римі можна сплатити за квиток в метро пластиковими пляшками. Таким чином вже зібрано понад 35000 пляшок.
- Індійське селище відзначає народження кожної дівчинки посадкою 111 дерев. Таким чином вже висаджено понад 300 тисяч дерев.

Глобальні цілі офіційно вступили в силу 1 січня 2016 р.

ГЛОБАЛЬНІ ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ІЗ ІСТОРІЇ УПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ «ДОШКІЛЬНЯТАМ – ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ» В ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ УКРАЇНИ:

2014 – 2015 – розробка програмно-методичних матеріалів та їх апробація. Розпочато масове впровадження курсу в ЗДО України

2016 – 2017 розробка і апробація програмно-методичних матеріалів для дітей 4го і 5го років життя. Організація тренінгів для педагогів ДО

2014-2018 Всеукраїнська науково-дослідна робота з упровадження ідей сталого розвитку в дошкільну освіту України

2019 –Перший Всеукраїнський фестиваль «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»

З 2014 навчання з упровадження курсу пройшли понад 2000 педагогів

Дидактичні матеріали курсу

Гострі кути упровадження курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»

- Чому завдання програми курсу не можна реалізувати засобами традиційної освітньої моделі? (У чому специфіка змісту програми ?)
- Як формується бажана модель поведінки? (Які особливості побудови навчання в курсі про сталий розвиток?)
- Місце програми у змісті освітньої роботи в ЗДО (Як вписати цю програму в реальний освітній процес?)
- Зацікавленість педагогів і батьків в упровадженні ідей сталого розвитку в освітній процес
- Якою має бути позиція педагога для засвоєння дітьми навичок, орієнтованих на сталий розвиток? ЗДО (Як запобігти формальному впровадженню курсу?)
- Чи впливає загальний клімат у дошкільньому закладі на успіх реалізації парціальної програми «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»?

Мета і завдання програми:

МЕТА ПРОГРАМИ: сприяти формуванню у дошкільників моделей поведінки сталого способу життя.

ЗАВДАННЯ: створення умов для:

- формування у дітей **початкових уявлень** про сталі дії та поведінку;
- **усвідомлення** дошкільниками необхідності збереження ресурсів планети та особистої причетності до цього;
- розвиток у дітей ефективних **звичок** соціальної поведінки, поводження з ресурсами та збереження природи і **бажання діяти** таким чином.

Мета і завдання освітньої діяльності є орієнтованими на результат

Коротко про суть курсу:

Ми маємо сформувати в дитини розуміння необхідності певної сукупності звичок, мотивацію для їх щоденного виконання і забезпечити практику такої повсякденної поведінки, орієнтованої на стійкий розвиток себе, країни, всієї планети.

- **Формулювання мети традиційного заняття:**
- *Програмний зміст:* продовжувати формувати уявлення дітей про моральні якості людини, сприяти їх проявам у повсякденному житті; закладати основи духовності, вчити аналізувати свою поведінку, вчинки товаришів, робити компліменти один одному. Виховувати доброту, прагнення допомогти слабшому, милосердя, бережливе ставлення до природи.

Формулювання мети-результату в курсі «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку:»

Після заняття діти зможуть:

- звертатися по допомогу до однолітків і дорослих, пропонувати свою допомогу;
- піклуватися не лише про людей, а й про тварин і рослини.
- розрізняти ситуації, у яких слід спочатку запропонувати допомогу, і ті, коли одразу слід допомагати.

Як формується навичка, орієнтована на сталий розвиток?

- на основі дослідження певного аспекту життя кожна дитина приймає рішення про те, які дії в напрямку сталого розвитку він чи вона будуть робити найближчим часом;
- отримує необхідну інформацію, як діяти;
- починає діяти, набуваючи вміння та навички;
- формує звичку через багаторазове вправління в дії.

Традиційна лінійна модель навчання:

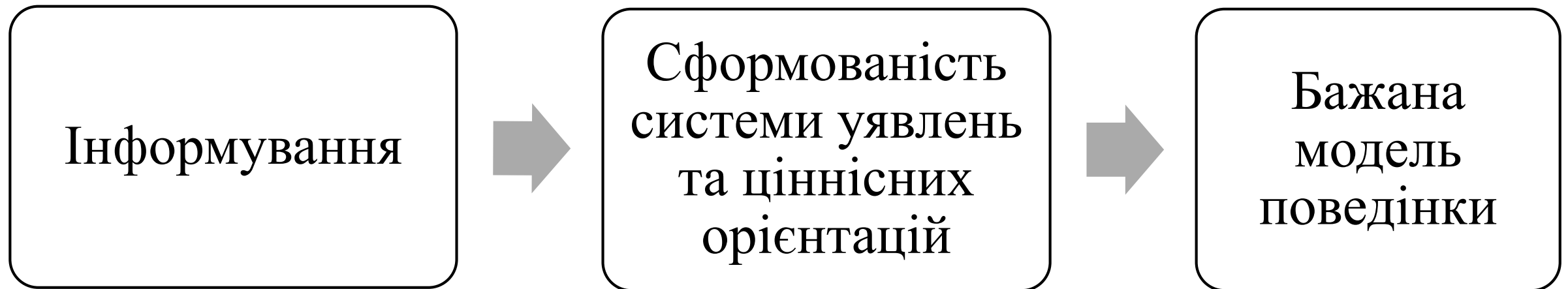

Рис. 2. Модель навчання за педагогікою емпатерменту

ПОМИЛКИ

- Центрація уваги на вихователі
- Намагання розважити, вразити (шоу, сюрпризні моменти)
- Переважає монолог вихователя
- Ігнорування активної природи дітей, важливості особистого досвіду
- Використання переважно слухового і зорового аналізаторів для сприйняття інформації

ТРЕБА

- Центрувати увагу на спільній справі та взаєминах з однолітками
- Пробудити зацікавленість, занепокоєння, бажання діяти
 - Спонукаати дітей до пошуку інформації, мінімізувати монологи
 - Надати можливість дітям набути власного досвіду, прожити нове знання через різні види активності
 - Забезпечити багатоканальне сприйняття інформації

Успішні історії упровадження курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» в ЗДО України:

Місце курсу в освітньому процесі дошкільного закладу

• 1 варіант:

- Формування у дітей навичок, орієнтованих на сталий розвиток - одне з річних завдань ЗДО чи окремої групи або довготривалий проект (18/27 тижнів).
- Рішення приймається педагогічною радою ЗДО
- Педагогічний колектив ЗДО спільно з батьками починають сповідувати цінності сталого розвитку.
- Реалізація завдань згідно програми за допомогою навчально-дидактичних матеріалів.
- Батьки беруть активну участь у реалізації завдань програми.

Організація націленої роботи з упровадження курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»

1. Тематичний день:

- Ранкові заходи
- Інтегроване заняття
- Прогулянка
- Заходи другої половини дня

2. Відпрацювання дій протягом двох-трьох тижнів

Основні елементи моделі емпайерменту:

- ❖ Мотивація, формування особистісного ставлення
- ❖ Самодослідження
- ❖ Засвоєння інформації та її осмислення
- ❖ Виконання дій, формування звички (моделі поведінки)
- ❖ Зворотній зв'язок, оцінка змін

2 варіант:

- Програмно-методичний комплект (методику і дидактичний матеріал) використовує лише кілька зацікавлених педагогів
- Використання вихователями окремих тем курсу безсистемно, час від часу.
- Цінності сталого розвитку – поза увагою педагогічного колективу.
- Участь батьків не передбачено.

3 варіант:

Курс впроваджується у форматі гурткової роботи

Зацікавленість педагогів і батьків в упровадженні ідей сталого розвитку в освітній процес

Ставлення педагогів і батьків до проблем сталого розвитку - головна умова формування у дітей екологічно, економічно і соціально доцільної поведінки

Самоосвіта і самовиховання вихователів

Правильна позиція вихователя – запорука успіху формування навичок

Перед початком роботи, вихователь повинен поміркувати і дати собі відповіді на запитання:

- Для чого організовується діяльність?
- Чи зрозумілою для дітей буде тема? Як зацікавити нею дітей?
- Які дії мають бути опановані дітьми?
- Які знання й уміння потрібні дітям для виконання дій?
- Яким чином залучити до спільної праці батьків та інших членів громади?
- Що необхідно підготувати до початку кожного заняття?

Функції вихователя у формуванні навичок, орієнтованих на сталий розвиток:

- *лідера* (мотивує, надихає, підтримує, спрямовує);
- *носія інформації* (володіє знаннями та вміннями);
- *радника* (допомагає знайти оптимальний спосіб діяльності);
- *організатора* (організовує діяльність дітей, створює умови);
- *наставника, помічника* (допомагає виконувати завдання);
- *експерта* (аналізує процес і результати освітнього процесу).

Батьки мають бути в темі. Виховуємо батьків через дітей

Як запобігти формалізації в упровадженні курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку»?

- Для цього потрібні:

Підтримка психологічного клімату в дорослому колективі і групі дітей

Покращення стосунків

Турбота про зміцнення власного здоров'я

Розумне споживання енергії і води

Зменшення марних витрат

Зменшення кількості відходів